

Nositelé Cen Učené společnosti České republiky pro rok 2007

Cena Učené společnosti České republiky se uděluje jako ocenění za významný výsledek tvůrčí práce v badatelském nebo cíleném výzkumu osobnostem, které jsou občany České republiky, pracují v České republice a nejsou členy Učené společnosti.

Učená společnost České republiky udělila cenu Učené společnosti v **kategorii vědecký pracovník**:

Prof. Ing. Miloslav Frumarovi, DrSc.,

za významné a objevené práce v oblasti nových perspektivních anorganických materiálů a sloučenin.

Pan profesor Miloslav Frumar je naším předním odborníkem v oboru chemie pevných látek a anorganických materiálů. Výzkumné činnosti v této oblasti se věnuje již více než 45 let, od příchodu na katedru obecné a anorganické chemie Fakulty chemicko-technologické Univerzity Pardubice v roce 1961. Na tomto pracovišti se mu podařilo postupně vybudovat vědeckou školu, která je celosvětově uznávaná především pro významné výsledky úspěšné badatelské činnosti v oblasti chemie a fyziky krystalických a amorfních polovodičů, které slouží jako základ pro důležité technologické aplikace. Hlavním tématem současné výzkumné činnosti prof. Frumara je studium materiálů pro víceúrovňové netěkavé paměti, které by dovolovaly zvýšit hustotu informace přechodem z binárního zápisu na záznam ve více úrovních.

Výsledky vědecké činnosti profesora Frumara jsou publikovány ve více než 200 původních článcích v mezinárodních renomovaných časopisech, v 41 přehledných článcích nebo kapitolách rozsáhlejších monografií a více než 220 příspěvcích ve sbornících z mezinárodních konferencí. Byly také předmětem více než 260 sdělení presentovaných na mezinárodních konferencích a v přednáškách na domácích i zahraničních univerzitách a v dalších akademických i průmyslových institucích. Je také autorem 19 patentů.

Jeho dílo bylo už také několikrát veřejně oceněno udělením domácích i mezinárodních vyznamenání. Pan profesor Frumar je nositelem „Pamětní medaile“ Univerzity Pardubice (2000) a medaile „Za zásluhy“ Univerzity Pardubice (2005), státní ceny (1985) a nejvyššího vyznamenání České společnosti chemické – Hanušovy medaile (2006).

V roce 2003 ho předseda vlády Francouzské republiky jmenoval rytířem Řádu akademické palmy. V roce 2006 byl poctěn prestižním světovým oceněním – cenou Stanforda R. Ovshinského – cenou udělovanou mezinárodním výborem za excelentní výsledky ve výzkumu materiálů. Za projev ocenění pana profesora Frumara lze považovat i skutečnost, že působí velmi často ve výborech mezinárodních konferencí, je členem redakčních rad časopisů *Ceramics* a *Journal of Optoelectronic and Advanced Materials* a několika vědeckých rad akademických pracovišť. Mimořádně záslužná je jeho pedagogická činnost. K panu profesoru Frumarovi jako ke svému učiteli se hlásí velké množství absolventů specializace a 20 bývalých aspirantů a doktorandů. Z jeho vědecké školy vzešlo 5 doktorů věd, 6 současných univerzitních profesorů a větší množství docentů.

S badatelskou a pedagogickou činností jsou spojeny i aktivity pana profesora Frumara v řídicích funkcích. Po tři funkční období byl vedoucím katedry obecné a anorganické chemie Fakulty chemicko-technologické Univerzity Pardubice. V 80. letech se rozhodující měrou podílel na vzniku a budování dnešní Společné laboratoře chemie pevných látek Univerzity Pardubice a Ústavu makromolekulární chemie Akademie věd České republiky. V roce 2000 stál u zrodu Výzkumného centra „Nové a perspektivní anorganické materiály a sloučeniny“. V současné době vede Výzkumné centrum „Perspektivní anorganické materiály“ – společné

pracoviště Univerzity Pardubice a Ústavu anorganické chemie Akademie věd České republiky v Řeži u Prahy.

kontakty: Fakulta chemicko-technologická Univerzity Pardubice, Studentská 95, Pardubice, tel. 466 037 161

Prof. PhDr. Eduardu Maurovi, CSc.,

za významný přínos k poznání starších českých dějin a historické demografie.

Pan profesor Maur je naším předním historikem. Zprvu se orientoval na sociální dějiny raného novověku, což ale postupně rozšířil jak na pozdní středověk, tak na české dějiny 18. až 20. století. V tomto rámci se věnuje přednostně agrárním dějinám a historické demografii, ale pěstuje i studium dějin historického vědomí, reformace a západních Čech.

Po absolvování gymnázia v Plzni vystudoval v letech 1955-60 obory historie-čeština na Filozofické fakultě UK. Po krátké epizodě jako archivář a učitel působí od r. 1962 na této fakultě. Nejdříve jako asistent, od roku 1964 jako odborný asistent. Po nemožnosti z kádrových důvodů se habilitovat, učinil tak při nejbližší příležitosti po pádu režimu v r. 1990 a je nyní profesorem českých dějin na UK. V letech 1993-2000 byl ředitelem ústavu českých dějin, v němž nyní vede seminář pro dějiny raného novověku. Od r. 2003 působí též v Historickém ústavu univerzity Pardubice. Je členem řady vědeckých, redáčnických a oborových rad, pracuje intenzívně v České demografické společnosti. Je členem výboru Společnosti pro hospodářské a sociální dějiny, Mezinárodní komise pro historickou demografii a od r. 1997 předsedou české části Stálé česko-polské komise humanitních věd při ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Vedle sedmi samostatných knižních monografií, dvou skript pro posluchače a deseti knih, kde je spoluautorem, je samostatným autorem přibližně 180 statí v odborných časopisech a sbornících doma i v zahraničí a více než 200 recenzí a zpráv o literatuře. Od r. 1967 se podílí na vydávání ročenky *Historická demografie*. V této oblasti je považován za jednoho ze zakladatelů moderního pojetí oboru. Rozvíjí tu metodologické podněty francouzské historiografie, o níž soustavně informuje a od založení francouzského střediska společenských věd v Praze (CEFRES) s ním úzce spolupracuje. Ale i jinak stojí Francie v popředí jeho zájmu (i když neopomíná jiné státy), čehož dokladem je udělení řádu Rytíře akademických palem Francouzské republiky. Již v r. 2002 byl oceněn i medailí ministerstva národní výchovy Polské republiky. S tím souvisí i jeho rozsáhlá účast na vědeckých zasedáních doma i v cizině, i mezinárodní ohlas jeho prací, zejména cizojazyčných.

Je i oblíbeným učitelem a nezanedbatelná není ani jeho účast na řadě grantových, a to i mezinárodních programech. Této spolupráci odpovídají i jeho zahraniční přednáškové a studijní pobyty například Aix-en-Provence (čte se *ex an Provans*), Lipsko, opakovaně Vídeň a Göttingen. Jako hostující profesor působil na univerzitách v Lille, na Sorboně a v Toulouse. Profesor Maur je integrální osobnost s velkými vědeckými zásluhami i morálním kreditem.

kontakty: Ústav českých dějin FF UK, nám. J. Palacha 2, Praha 1, tel: 221 619 111

Učená společnost České republiky uděluje cenu Učené společnosti v **kategorii mladý vědecký pracovník**:

Doc. RNDr. Martě Štefánkové, Ph. D.

za mezinárodně uznávaný přínos k rozvoji teorie dynamických systémů.

Paní docentka Marta Štefánková je je naší významnou mladou matematickou. V roce 1997 absolvovala s vyznamenáním studium matematiky a fyziky na Slezské univerzitě, v roce 2000 obhájila titul Ph.D. z matematické analýzy a za své výsledky v témže roce získala Cenu ministra MŠMT pro vynikající studenty a absolventy ve studijním programu. V roce 2003 se habilitovala v oboru matematická analýza a stala se tak nejmladším docentem Slezské univerzity.

Je úspěšnou školitelkou v doktorském studiu; její první vědecký žák RNDr. M. Lampart, Ph.D. obhájil v r. 2005. Přednášela na 16 zahraničních konferencích, z toho v pěti případech se jednalo o zvanou přednášku s tím, že náklady hradili organizátoři: USA (2000), Španělsko (2000 a 2003), Polsko (2006), Japonsko (2006). Její práce mají přes 70 citací, většinou zahraničních a kvalifikovaných, což je u tak mladého matematika neobvyklé. Ještě nutno dodat, že paní doc. Štefánková je vdaná a svůj čas musí dělit mezi své povolání a péči o rodinu. Je matkou tří dětí v předškolním věku.

Doc. Štefánková má ve svých 34 letech za sebou několik stěžejních prací, které se setkaly s výrazným ohlasem v zahraničí a prokazatelně ovlivnily bádání v příslušné oblasti. Cenu získala za soubor osmi prací z oblasti dynamických systémů. Zdůraznit je nutno práce věnované extrémním formám distribučního chaosu v diskrétních dynamických systémech z hlediska velikosti chaotických množin. Jedná se v jistém smyslu o maximální možné výsledky, které završují pětadvacetileté úsilí mnoha matematiků, mezi nimiž jsou tak známé osobnosti, jako A. M. Bruckner nebo M. Misiurewicz.

*kontakty: Matematický ústav Slezské univerzity v Opavě, Na Rybníčku 1, Opava,
tel: 553 684 661*

Mgr. Janě Humpolíčkové, Ph. D.

za rozvoj a nové inovativní aplikace moderních fluorescenčních metod v biověděch.

Magistra Jana Humpolíčková patří mezi vynikající mladé vědecké pracovníky Ústavu fyzikální chemie Jaroslava Heyrovského Akademie věd ČR, v. v. i. Ve skupině biospektroskopie oddělení biofyzikální chemie působí od r. 2000. V rámci doktorského studia, které ukončila v roce 2006, se věnovala aplikaci moderních fluorescenčních metod, vyvinutých v laboratoři biospektroskopie M. Hofa, ke studiu polymerních micel. Během této doby získala zkušenosti s fluorescenční korelační spektroskopií a s principy a použitím metody relaxace rozpouštědla. Je třeba zdůraznit, že v relativně krátké době zvládla nejen pochopit a aplikovat tyto dvě techniky, ale i velkou měrou přispět k sepsání osmi publikací v polymerním výzkumu, což je u postgraduálního studenta pozoruhodný výkon. Její dosavadní teprve šestiletá experimentální vědecká práce společně s velkým podílem na 15-ti publikacích (11 z nich v časopisech s impakt faktorem vyšším než 2,5) ukázala, že Jana Humpolíčková začala velmi úspěšnou vědeckou kariéru, že je schopna rychle se učit a získané znalosti kreativně používat k řešení vědeckých problémů. Navíc je sama schopna formulovat vědecké otázky, což je nesporně jeden z hlavních požadavků pro úspěšnou vědeckou kariéru. Již za několik měsíců práce na novém projektu aplikace fluorescenční mikroskopie v živých buňkách získala mnoho vědomostí a zkušeností cenných nejen pro tým fluorescenční spektroskopie, ale pro celý ústav.

kontakty: Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR, v. v. i., Dolejškova 3, Praha 8 (v současné době je na roční stáži v na Univezitě Eberharda Karla v Tübingenu

Učená společnost České republiky uděluje cenu v **kategorii středoškolský student**

Martinu Burešovi

z Vyšší odborné školy zdravotnické a střední zdravotnické školy v Hradci Králové
za studii „Aerobní mikroflóra dutiny ústní psa se speciálním zaměřením na bakterie patogenní
pro člověka“

tel. na školu: 495 075 201

Jaroslavě Geletičové

ze Slovanského gymnázia v Olomouci
za studii „Dvouepochový lineární model a jeho aplikace“
tuto studii vypracovala se spoluautorstvím Martina Petery, který však již není studentem
střední školy a proto cenu, na základě statutu ceny, nemůže obdržet.

tel. na školu: 585 223 191

Janě Hejlové

z Vyšší odborné školy a Střední průmyslové školy ve Žďáru nad Sázavou
za společnou studii „Analýza zvonu“

e-mail: anetajana@spszr.cz

Anetě Neubauerové

z Vyšší odborné školy a Střední průmyslové školy ve Žďáru nad Sázavou
za společnou studii „Analýza zvonu“

anetajana@spszr.cz

Zuzaně Karáskové

z Masarykovy střední školy chemické v Praze 1
za studii „Sacharidy pro specifické glykosylace proteinů“

e-mail: karazuja@gmail.cz

Matyáši Koppovi

z Gymnázia Jírovcova v Českých Budějovicích
za společnou studii „Korelační analýza a její aplikace při hledání modelu podchlazené vody“

tel. na školu: 387 423 023

Kryštofu Měkutovi

z Gymnázia Jírovcova v Českých Budějovicích
za společnou studii „Korelační analýza a její aplikace při hledání modelu podchlazené vody“

tel. na školu: 387 423 023

Matěji Kubičkovi

ze Střední průmyslové školy strojnické v Plzni
za společnou studii „RoboCraner^{2cc}“

e-mail: matej.kuba@robototechnika.cz

Františku Šimánovi

ze Střední průmyslové školy strojnické v Plzni
za společnou studii „RoboCraner^{2cc}“

e-mail: sorax.w3@seznam.cz

Vojtěchu Kubelkovi

z Gymnázia J. V. Jirsíka v Českých Budějovicích
za soubor prací z oboru ornitologie

e-mail: pandionhaliaetus@seznam.cz

Michaelu Mikátovi

z Biskupského gymnázia Bohuslava Balbína v Hradci Králové
za studii „Příspěvek k ekologii a etologii šidlatek“

tel. na školu: 495 513 744

Pavlu Polcrovi

z Gymnázia ve Šternberku

za studii „Stabilizace struktury proteinů a role disperzních interakcí“

e-mail: pavel.polcr@seznam.cz

Pavlině Žákové

z Masarykovy střední škola chemické v Praze 1

za studii „Stanovení asociačních konstant derivátů pyrimidoisindolu s cyklodextríny“

e-mail: FREYA-A@seznam.cz